

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 2

Četrtek, 28. avgust 2014 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtrega tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 28 strani (1–28), od tega 6 praznih. Barvna priloga ima 4 strani (29–32).

M 1 4 2 5 6 1 1 2 0 2

3/32

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A**1. naloga: Portret v 19. stoletju***Slika 1 (slika 1 v barvni prilogi)*

(Vir: R. Cumming, Art, Dorling Kindersley Limited, London 2005)

Slika 2

(Vir: več avtorjev, Likovna umetnost, Velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana (slovenska izdaja) 2012)

Slika 3 (slika 2 v barvni prilogi)

(Vir: B. Jaki, Narodna galerija, Vodnik po stalni zbirki, Narodna galerija, Ljubljana 1998)

Slika 4 (slika 3 v barvni prilogi)

(Vir: B. Jaki, Narodna galerija, Vodnik po stalni zbirki, Narodna galerija, Ljubljana 1998)

- 1.1. Na sliki 1 (slika 1 v barvni prilogi) in 2 sta upodobljena Napoleon in njegova sestra Paolina. Zapišite, po čem se zgledujeta oba portreta in kaj je poudarjeno pri posameznem portretirancu.

Slika 1 (slika 1 v barvni prilogi): _____

(2)

Slika 2: _____

(2)
(4 točke)

- 1.2. Zapišite, kako bi opredelili tip portreta na sliki 1 (slika 1 v barvni prilogi) in 2 ter kakšen je namen takih upodobitev.

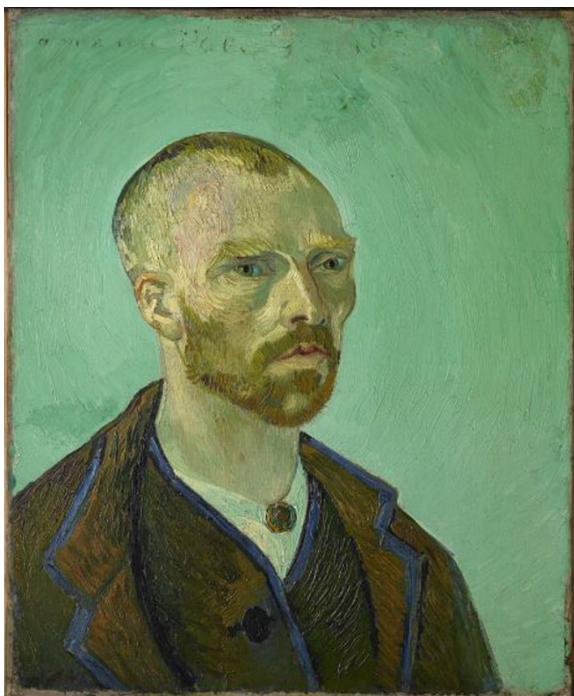
(2 točki)

- 1.3. Za prvo polovico 19. stoletja so značilni podobni portreti, kakršen je na sliki 3 (slika 2 v barvni prilogi), ki so nastajali v posebnem socialnem okolju. Kdo je naročnik takih portretov in katere vrednote poudarjajo te upodobitve?

(2)

Navedite dve oblikovni značilnosti takih portretov.

(2)
(4 točke)

Slika 5 (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.harvardartmuseums.org/art/299843>.
Pridobljeno: 7. 6. 2013.)

Slika 6

(Vir: B. Jaki idr., Slikarstvo in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik, Narodna galerija, Ljubljana 1998)

- 1.4. V 19. stoletju se korenito spremeni tudi eksistenza umetnikov. Na slikah 4 in 5 (sliki 3 in 4 v barvni prilogi) sta dva avtoportreta umetnikov. V smiselni povedi opišite po eno vsebinsko značilnost za vsakega.

Slika 4 (slika 3 v barvni prilogi): _____

(1)

Slika 5 (slika 4 v barvni prilogi): _____

(1)
(2 točki)

- 1.5. Slikanje portretov je bilo ena izmed poglavitnih možnosti za zagotavljanje dohodka. Zagotavljanje naročil in delo so slikarje velikokrat vodili po svetu. Kdo je naslikal delo na sliki 6? Napišite eno izmed prestolnic, v kateri je živela in delala ta oseba. V katero umetnostno smer spada njena upodobitev?

(3 točke)

7/32

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

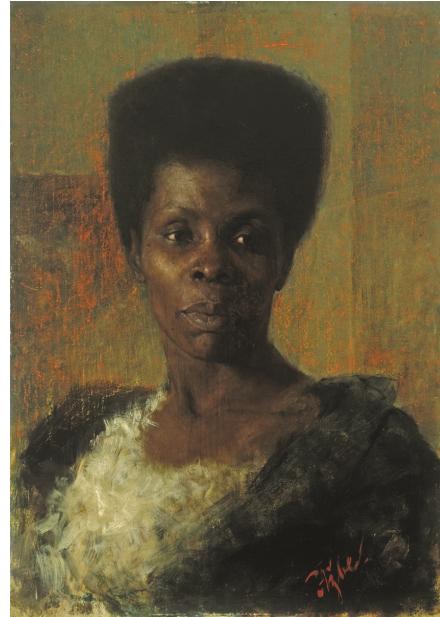

2. naloga: Realizem

Slika 1 (slika 5 v barvni prilogi)

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton 2004)

Slika 2 (slika 6 v barvni prilogi)

(Vir: B. Jaki idr., Slikarstvo in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik, Narodna galerija, Ljubljana 1998)

Slika 3 (slika 7 v barvni prilogi)

(Vir: B. Jaki idr., Slikarstvo in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik, Narodna galerija, Ljubljana 1998)

Slika 4

(Vir: http://hr.wikipedia.org/wiki/Ivan_Zajec. Pridobljeno: 9. 10. 2012.)

M 1 4 2 5 6 1 1 2 0 9

- 2.1. Oglejte si sliko 1 (slika 5 v barvni prilogi) in zapišite dve vsebinski značilnosti, zaradi katerih bi to sliko uvrstili v realizem.

(2 točki)

- 2.2. Na slikah 2 in 3 (sliki 6 in 7 v barvni prilogi) določite neposredno spoznavna motiva in poimenujte avtorja slike 2 (slika 6 v barvni prilogi).

Neposredno spoznavni motiv slike 2 (slika 6 v barvni prilogi): _____

Neposredno spoznavni motiv slike 3 (slika 7 v barvni prilogi): _____
(2)

Avtor slike 2 (slika 6 v barvni prilogi): _____
(1)
(3 točke)

- 2.3. Avtor slike 2 (slika 6 v barvni prilogi) je imel konec 19. stoletja znamenito slikarsko šolo. Navedite kraj, kjer je bila ta šola.

(1 točka)

- 2.4. Primerjajte kolorita slik 2 in 3 (sliki 6 in 7 v barvni prilogi). Razložite, katera nova slikarska spoznanja so vplivala na drugačno izbiro barv na sliki 3 (slika 7 v barvni prilogi).

Primerjava kolorita 2 in 3 (sliki 6 in 7 v barvni prilogi):

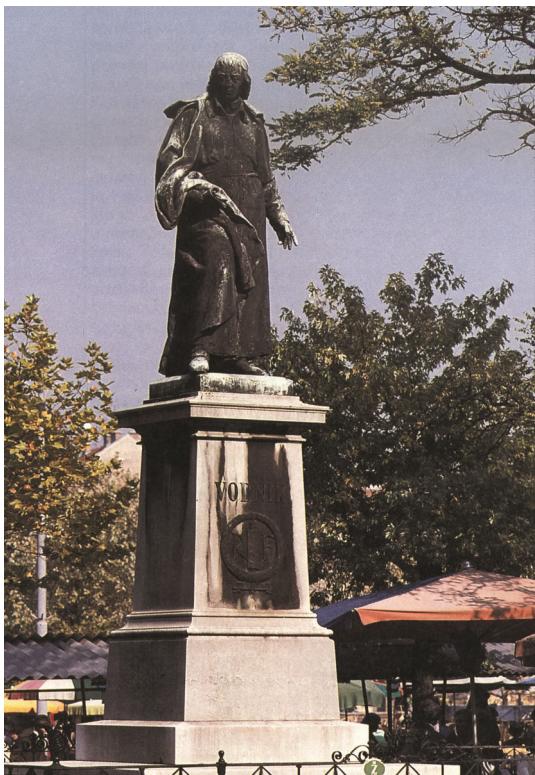
(1)

Nova slikarska spoznanja na sliki 3 (slika 7 v barvni prilogi):

(1)
(2 točki)

- 2.5. Z uporabo katerega novega tehničnega pripomočka je nastala slika 3 (slika 7 v barvni prilogi)?

(1 točka)

Slika 5

(Vir: L. Menaše, Umetnostni zakladi Slovenije,
Jugoslovenska revija, Beograd 1981)

Slika 6

(Vir: http://hr.wikipedia.org/wiki/Ivan_Zajec.
Pridobljeno: 9. 10. 2012.)

2.6. Katero kiparsko nalogo prikazujeta sliki 4 in 5?

(1)

Na črti zapišite, koga kipa predstavlja.

Slika 4: _____

Slika 5: _____

(2)
(3 točke)

2.7. Katero kiparsko zvrst predstavlja slika 6 in koga prikazuje? Iz katerega književnega dela so vzete osebe?

(3 točke)

11/32

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

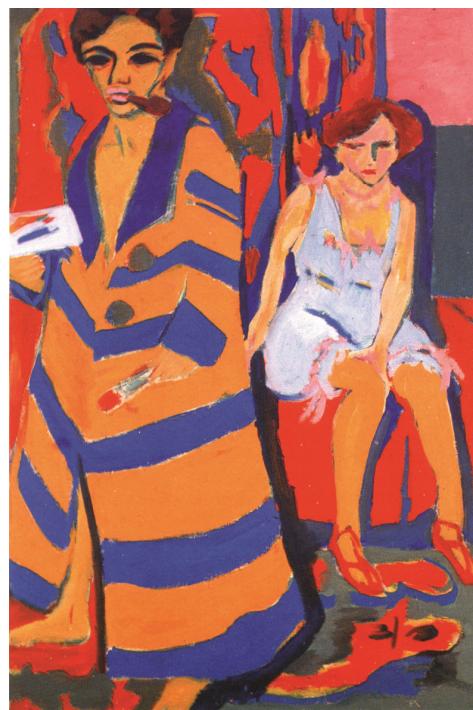

3. naloga: Ekspresionizem

Slika 1 (slika 8 v barvni prilogi)

(Vir: A. Mason, A History of Western Art, McRae Books, Florence 2007)

Slika 2 (slika 13 v barvni prilogi)

(Vir: N. Lynton, Zgodba moderne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana 1994)

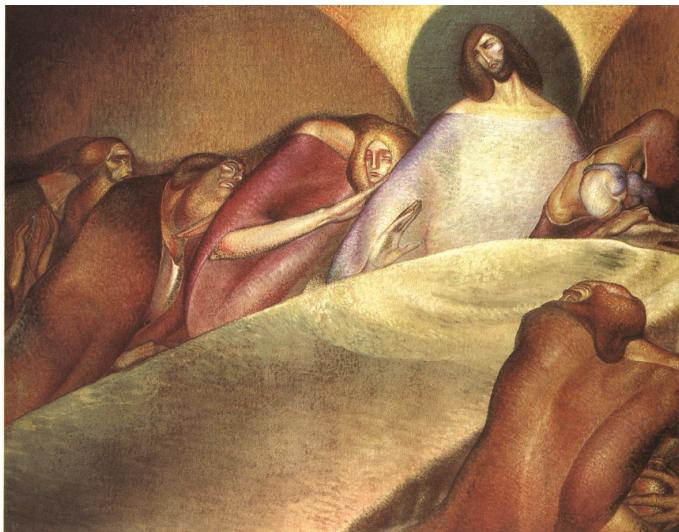
Slika 3 (slika 9 v barvni prilogi)

(Vir: A. Dempsey, Styles, Schools and Movements, The Essential Encyclopedic Guide to Modern Art, Thames & Hudson, London 2010)

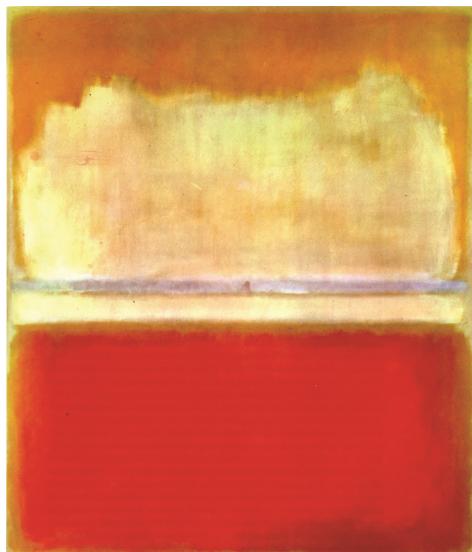
Slika 4

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 5 (slika 10 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Ekspressionizem in nova stvarnost na Slovenskem, Moderna galerija, Ljubljana 1986)

Slika 6 (slika 11 v barvni prilogi)

(Vir: N. Lynton, Zgodba moderne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana 1994)

- 3.1. Razložite izraz ekspresija in kdaj umetniško delo lahko označimo kot ekspresivno.

(2 točki)

- 3.2. Avtor dela na sliki 1 (slika 8 v barvni prilogi) velja za predhodnika ekspressionizma. Poimenujte umetnika in pojasnite, zakaj velja za predhodnika tega gibanja.

(2 točki)

- 3.3. Zakaj spada ekspresionizem med avantgardna gibanja z začetka 20. stoletja? Navedite dve značilnosti, ki opredeljujeta to gibanje.

(3 točke)

- 3.4. Navedite eno izmed mest, ki postane središče tega gibanja, in eno izmed skupin, ki je nosilec ekspresionističnih idej.

(2 točki)

- 3.5. Upodobitvama na sliki 2 (slika 13 v barvni prilogi) in 4 je skupna vsebina, ki nam kaže samoupodobitev umetnika. Zapišite dve značilnosti, kako se doživljata umetnika.

Slika 2 (slika 13 v barvni prilogi): _____

Slika 4: _____

(2 točki)

- 3.6. Kateri tradicionalni motiv je predstavljen na delu na sliki 5 (slika 10 v barvni prilogi)? Glede na sliko 5 (slika 10 v barvni prilogi) zapišite, v kakšni vrsti umetnosti so se izrazile ekspresionistične težnje na Slovenskem in kdo sta glavna predstavnika te smeri pri nas.

(3 točke)

- 3.7. Toku ekspresionizma v umetnosti lahko sledimo vse 20. stoletje. Predstavnik katere smeri je slikar dela na sliki 6 (slika 11 v barvni prilogi)?

(1 točka)

15/32

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

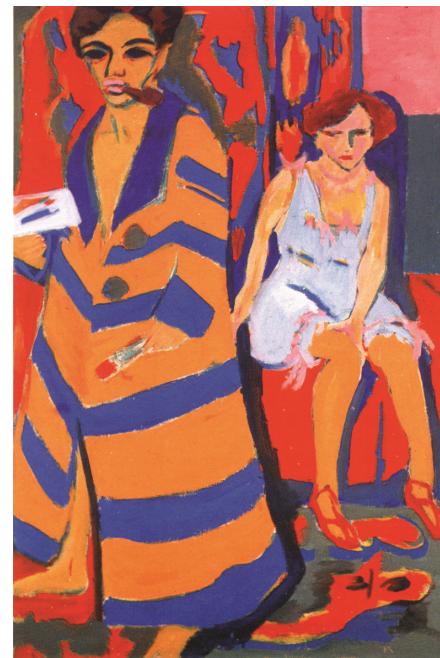

4. naloga: Prepoznavanje umetniških del, 20. stoletje

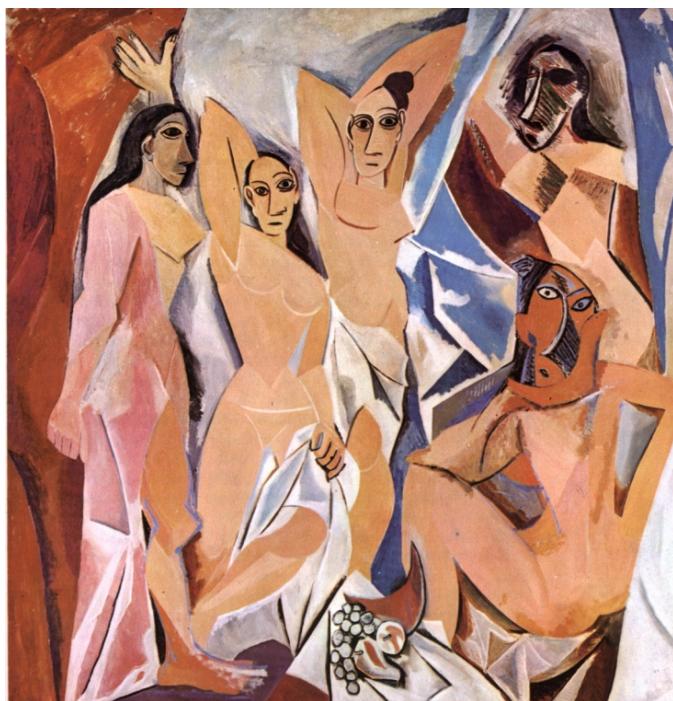
Slika 1 (slika 12 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.wikipaintings.org/en/giacomo-balla/dynamism-of-a-dog-on-a-leash-1912>. Pridobljeno: 7. 6. 2013.)

Slika 2 (slika 13 v barvni prilogi)

(Vir: N. Lynton, Zgodba moderne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana 1994)

Slika 3

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 4

(Vir: <http://parasitevisions.wordpress.com>. Pridobljeno: 7. 6. 2013.)

Slika 5

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 6 (slika 14 v barvni prilogi)

(Vir: A. Hrausky idr., Arhitekturni vodnik po Ljubljani: 107 izbranih zgradb, Rokus, Ljubljana 2002)

4.1. Naštejte tri zgodovinske avantgarde in jih napišite njihovim značilnostim.

Zanimanje za hitrost: _____

Uporaba čistih, živih barv: _____

Razstavljanje in deformiranje upodobljenih predmetov/oseb: _____

(3 točke)

4.2. S pomočjo slike 4 pojmenujte avantgardno smer in napišite, s katerim družbenim gibanjem se je povezovala.

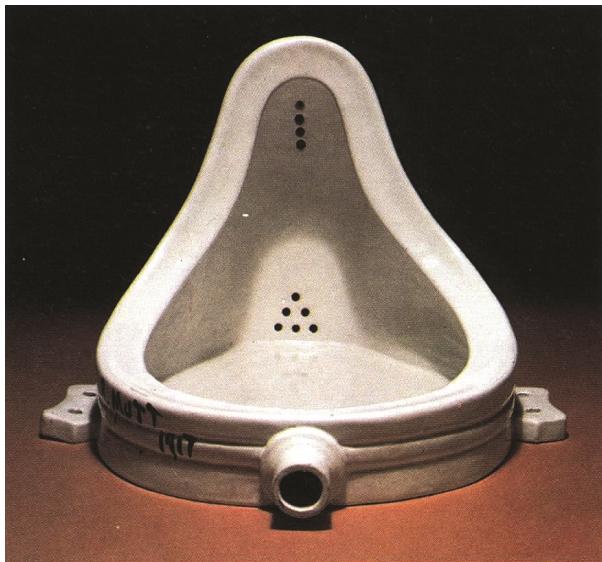
(2)

Navedite enega slovenskega pripadnika te smeri in ime ene galerije, v kateri lahko vidimo njegova dela. Pomagajte si s sliko 5.

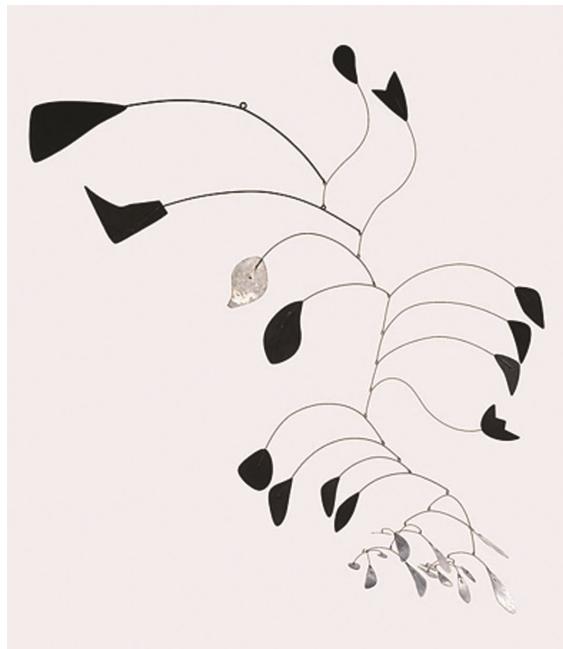
(2)
(4 točke)

4.3. Oglejte si sliko 6 (slika 14 v barvni prilogi) in napišite dve glavni oblikovni značilnosti arhitektovega sloga.

(2 točki)

Slika 7

(Vir: R. Dickins, The Usbourne Introduction to Modern Art, Usborne Publishing, London 2004)

Slika 8 (slika 15 v barvni prilogi)

(Vir: H. H. Arnason in M. Prather, A History of Modern Art, Thames and Hudson, London 1984)

4.4. Napišite, kdo je avtor dela na sliki 7 in iz česa je delo narejeno.

(2)

Kaj je glavno sporočilo tega revolucionarnega dela?

(1)
(3 točke)

4.5. Oglejte si delo na sliki 8 (slika 15 v barvni prilogi). Poimenujte avtorja dela, tip skulpture in njeno glavno oblikovno značilnost.

(3 točke)

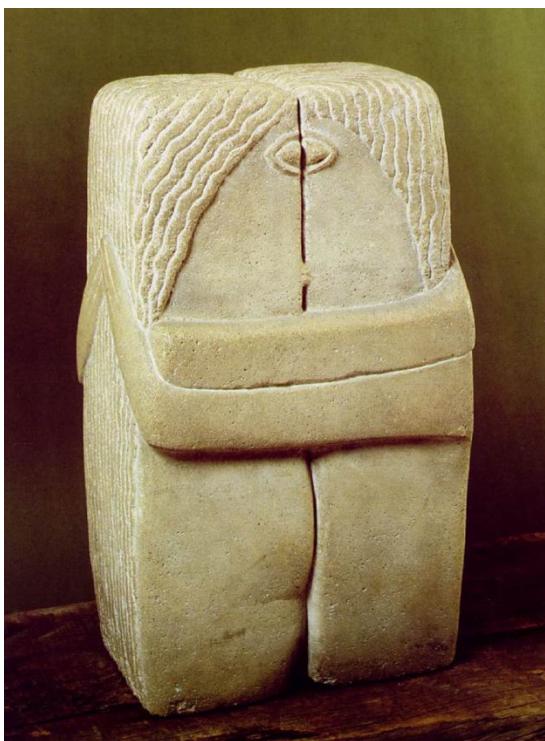

19/32

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

5. naloga: Kiparstvo 20. stoletja**Slika 1**

(Vir: več avtorjev, Vrhunci likovne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana 1994)

Slika 2

(Vir: A. Schug, Naša doba, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1970)

Slika 3

(Vir: več avtorjev, Umetnost: Svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana 2000)

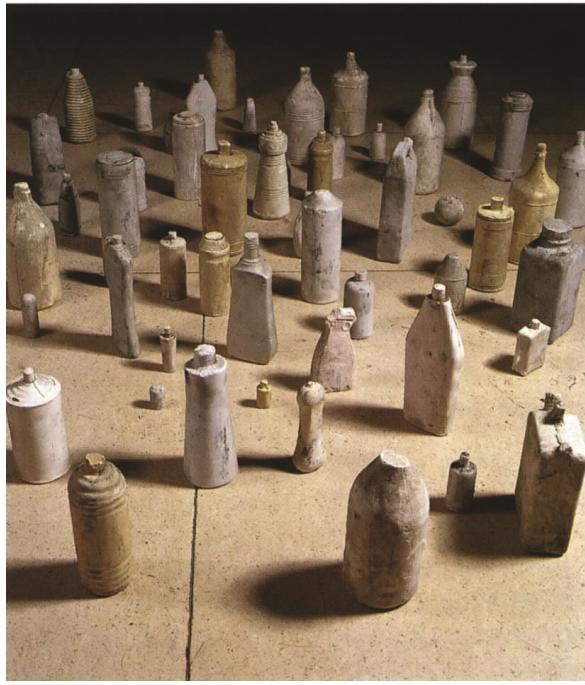
Slika 4

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 5

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 6

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

- 5.1. Kiparska dela na slikah 1, 2, 3, 4 in 5 predstavljajo preoblikovane tradicionalne motive. Navedite tri motive, ki jih prepozname.

(3 točke)

- 5.2. Avtor dela na sliki 2 je poznan po abstrahiranih figuralnih plastikah. Poimenujte avtorja, razložite pojem abstrahiranje in navedite, kje je umetnik črpal navdihe za svoja dela.

(3 točke)

- 5.3. Za kiparstvo 20. stoletja je značilna uporaba novih materialov in odkrivanje novih oblik. Naštejte dva nova materiala. Katera umetnost je imela velik vpliv na likovni izraz moderne umetnosti in je razvidna tudi iz slike 3?

(3 točke)

- 5.4. Po kiparskih delih na slikah 1, 2, 3, 4 in 5 s tremi navedbami razložite, kako se v kiparstvu 20. stoletja kažejo novosti v oblikovanju.

(3 točke)

- 5.5. Obdobje 60. let 20. stoletja na Slovenskem zaznamuje neoavantgardna skupina, katere delo je predstavljeno na sliki 6. Poimenujte to skupino in navedite dve značilnosti njenega ustvarjanja.

(3 točke)

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL B**6. naloga**

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 16 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

- Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.

(4 točke)

- Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.

(4 točke)

- Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).

(4 točke)

- Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 16 v barvni prilogi) z delom na sliki 2 (slika 17 v barvni prilogi) glede na obliko in vplive tako, da ste pozorni na slogovne in vsebinske značilnosti kiparstva v 20. stoletju.

(4 točke)

- Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del.

(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 16 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.korak.ws/>. Pridobljeno: 26. 10. 2012.)

Slika 2 (slika 17 v barvni prilogi)

(Vir: I. Kuhl idr., 50 Sculptures You Should Know, Prestel, München 2009)

7. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 18 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

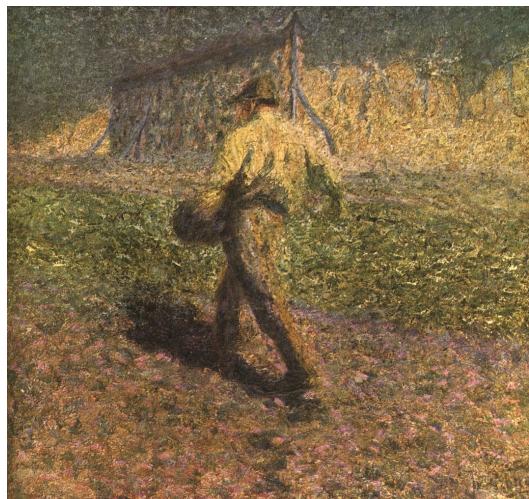
1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Delo na sliki 1 (slika 18 v barvni prilogi) primerjajte z delom na sliki 2 (slika 19 v barvni prilogi), in glede na obe deli napišite, kakšne so vsebinske razlike med njima in okoliščinami, v katerih sta nastali.
(4 točke)
5. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del.
(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 18 v barvni prilogi)

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton 2004)

Slika 2 (slika 19 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

8. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 20 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitektturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Delo na sliki 1 (slika 20 v barvni prilogi) primerjajte z delom na sliki 2 (slika 21 v barvni prilogi) ter opišite oblikovne in vsebinske razlike.
(4 točke)
5. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del.
(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 20 v barvni prilogi)

(Vir: <http://artattler.com/>.
Pridobljeno: 6. 6. 2013.)

Slika 2 (slika 21 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

V sivo polje ne pišite.

Številka izbrane naloge: _____

M 1 4 2 5 6 1 1 2 2 8

V sivo polje ne pišite.

M 1 4 2 5 6 1 1 2 2 9

29/32

V sivo polje ne pišite.

Barvna priloga (k Izpitni poli 2)

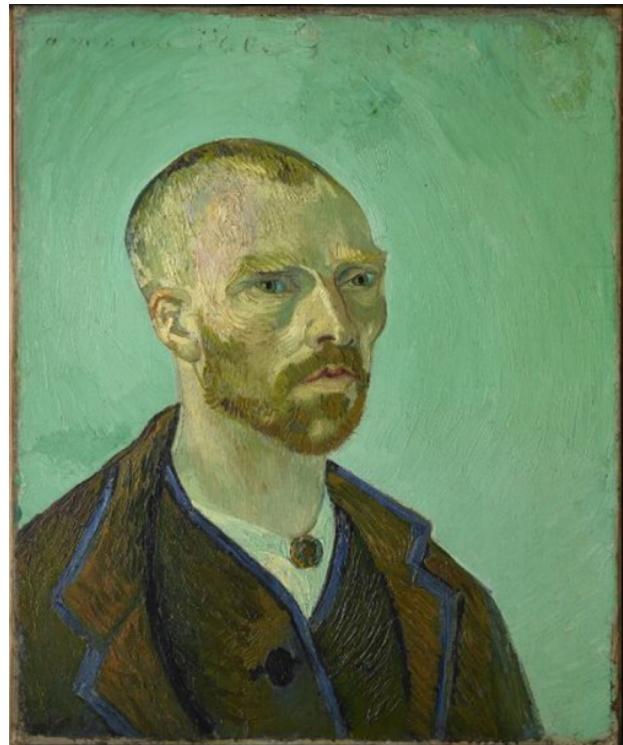
Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

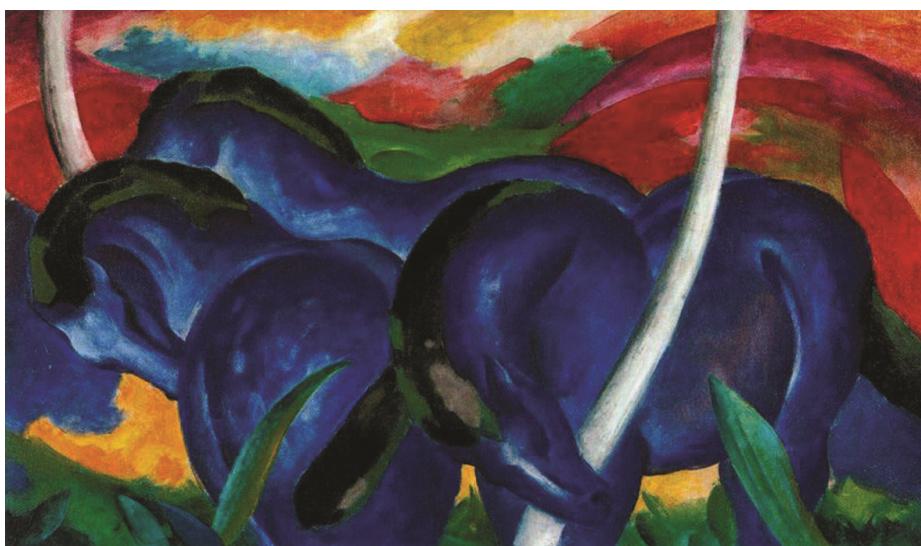
Slika 6

Slika 7

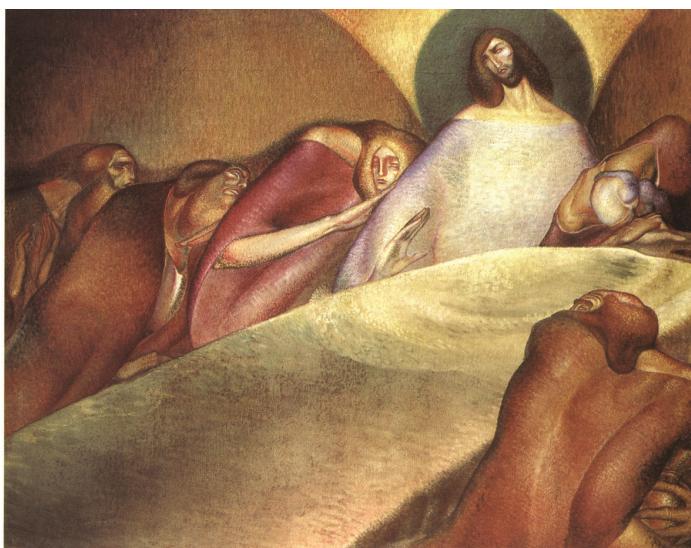
Slika 8

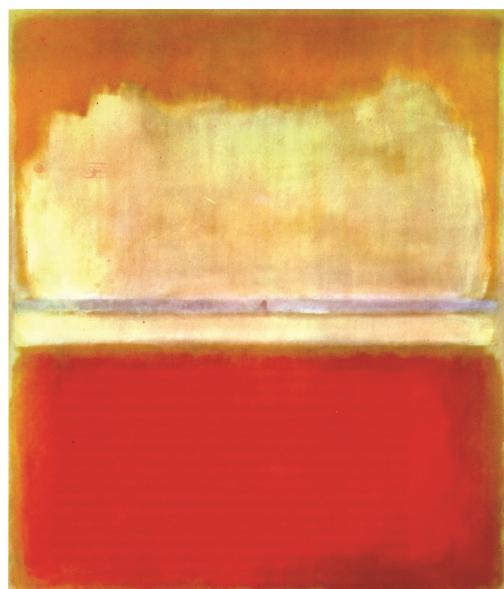
Slika 9

M 1 4 2 5 6 1 1 2 3 1

Slika 10

Slika 11

Slika 12

Slika 13

Slika 14

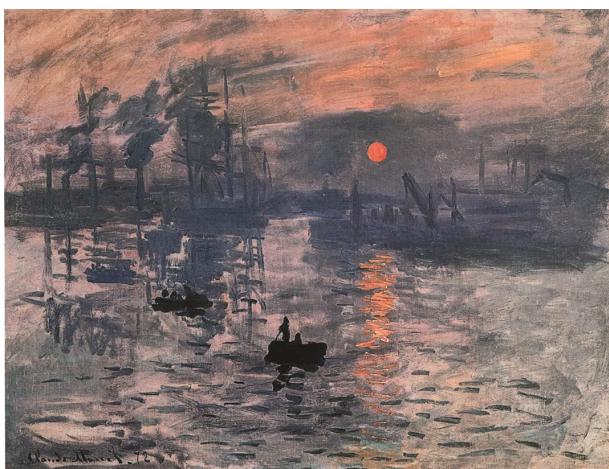
Slika 15

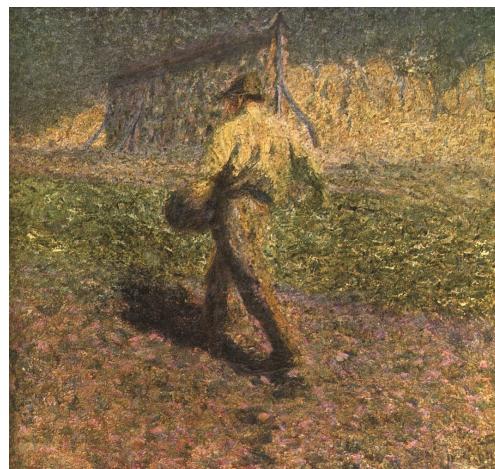
Slika 16

Slika 17

Slika 18

Slika 19

Slika 20

Slika 21